

[Thestrup.]

kristendommens indførelse. Kendskabet her-til er efter min mening betydningsfuldt for os, og vi ved jo alle, hvilken overordentlig betydning det har haft for vort lands kulturelle udvikling; jeg behøver blot at nævne navne som Oehlenschläger og Grundtvig.

Men dernæst: denne litterære stordåd er udført af et folk, der er nært beslægtet med os, og som sammen med Sverige, Norge og Finland politisk og kulturelt står os nærmere end noget andet folk.

Og endelig: for det islandske folk er disse gamle bøger en national helligdom, medens det for vort folk og for de andre nordiske folk ikke er selve bøgerne, men deres indhold, der har den afgørende betydning. Det giver for mig begrundelsen for udleveringen, og jeg kan sige, at det rører mig ikke det fjerneste, at man siger, at min beslutning er følelsesmæssigt bestemt. Ja, det er den, men netop i et spørgsmål som dette må følelserne have en betydelig ret.

Jeg vil dog gerne stille følgende betingelser for min medvirken til sagens gennemførelse: for det første må der på ny foretages en grundig udvalgsbehandling, eller der må foretages en grundig udvalgsbehandling — jeg var ikke medlem sidst, så jeg tør ikke sige, hvor grundig den tidligere var. For det andet må det være klargjort, at forskningen af de islandske håndskrifter og det videnskabelige arbejde med dem ikke hindres eller ikke i væsentlig grad besværliggøres ved den ordning, der etableres.

Hvis udleveringen skal få den rette værdi i forholdet mellem det islandske og det danske folk, så må en overvejende del af det danske folk og en overvejende del af dette tings medlemmer gå ind for den. Derfor henstiller jeg, at man søger at finde frem til en ordning, der kan samle en helt anderledes stor tilslutning end den foreliggende. Tanken om folkeafstemning har været fremme, og jeg kan sige, at jeg havde gerne set, at sagen var blevet afgjort ved en folkeafstemning.

Må jeg til slut sige, at efter min opfattelse

kan den afsluttede traktat — jeg må i øvrigt sige, at jeg er egentlig ikke helt klar over, hvorvidt den er ratificeret eller ej — der er vedføjet det lovforslag, vi har fået udleveret, ikke være til hinder for ændringer i den foreslåede ordning. Ifølge traktatens artikel 1 bliver der nemlig kun tale om overførelse af håndskrifter m. m., når den ved lovforslaget foreslåede ordning er gennemført, og traktaten er derfor efter min mening uden nogen betydning, indtil loven og dermed delingen er vedtaget.

Edv. Jensen: Udleveringen af de islandske håndskrifter er ikke blot et spørgsmål om en ædelmodig og storladen national gestus. Det er det også, selv om jeg synes, at denne gestus taber noget af sin værdi derved, at gavens modtager stiller bestemte krav for at modtage den. Det er heller ikke blot et juridisk spørgsmål, skønt det berører alvorlige juridiske problemer, og endelig er det heller ikke et blot videnskabeligt spørgsmål. Det høje ting bør være varsom med at gribe ind i den videnskabelige forskning uden efter indgående forhandling med de videnskabsmænd, der er engageret i denne forskning, og i dette tilfælde burde der vel endda forhandles med sagkyndige også fra de andre nordiske lande. Men udleveringen er efter min opfattelse også et folkeligt spørgsmål.

Disse skrifter har sammen med en række andre oldnordiske skrifter spillet den allerstørste rolle i dansk digtning, dansk undervisning og dansk folkeliv. Vi kan blot tænke på det store arbejde, Grundtvig gjorde med Nordens ældste kultur. Vi kan tænke på den inspiration, der herfra er udgået til guldalderens store digtere som Oehlenschläger, Ingemann og mange andre. Der er næppe noget, der har øvet større inspirerende indflydelse på dansk digtning og folkeliv lige fra Absalons og Saxos dage og indtil folkehøjskolens tid.

Hertil vil man sandsynligvis indvende, at den folkelige udmøntning af disse arvede værdier kan foregå lige fuldt, enten vi har